

Tập đoàn Dầu khí Quốc gia Việt Nam khai thác dầu trên biển _ Ảnh: TL

HOÀN THIÊN MÔ HÌNH TẬP ĐOÀN KINH TẾ NHÀ NƯỚC: **Vấn đề sống còn của nền kinh tế vĩ mô**

Cùng với vấn đề đầu tư và hệ thống ngân hàng, các tập đoàn kinh tế là một trong ba mục tiêu cơ bản của chủ trương tái cấu trúc nền kinh tế hiện nay. Nếu không thực hiện tốt việc tái cấu trúc theo chủ trương của Chính phủ thì sẽ rất khó để thực hiện mục tiêu ổn định vĩ mô nền kinh tế.

GS.TS PHẠM QUANG TRUNG

Sau một thời gian hoạt động, mặc dù đã có nhiều đóng góp tích cực song mô hình tập đoàn kinh tế nhà nước (TĐKTNN) cũng bộc lộ nhiều nhược điểm. Để hoàn thiện mô hình này, trong thời gian tới cần tập trung thực hiện nghiêm túc và hiệu quả một số vấn đề sau.

Hoàn thiện mô hình theo hướng tái cấu trúc các tập đoàn kinh tế nhà nước

Trên quan điểm này, các TĐKTNN trước hết phải là một loại hình doanh nghiệp có quyền hạn và nghĩa vụ bình đẳng với các doanh nghiệp khác, hoạt động và cạnh tranh theo cơ chế thị trường. Hiện nay, các TĐKTNN đang nắm giữ những nguồn lực quan trọng nhất, thậm chí lớn nhất về nguồn vốn, tài sản, vị thế kinh doanh, lĩnh vực kinh doanh, đội ngũ cán bộ của nền kinh tế, vì vậy hiệu quả sử dụng các nguồn lực này có ảnh hưởng quan trọng tới toàn bộ nền kinh tế. Quán triệt quan điểm này cần xóa bỏ các ưu đãi mới, đặc thù, “phi lý” đối với các TĐKTNN. Nếu tiếp tục thực hiện ưu đãi sẽ khiến cho nền kinh tế bị bóp méo, các khu vực kinh tế khác sẽ không có điều kiện tiếp cận các nguồn lực để phát triển. Bản thân các TĐKTNN cũng sẽ trì trệ, thiếu năng động, hiệu quả vì thiếu áp lực cạnh tranh, động lực phát triển của nền kinh tế thị trường.

Từ ngày 1-7-2010, tất cả các loại hình doanh nghiệp đều phải hoạt động theo Luật Doanh nghiệp (năm 2005). Do vậy, các TĐKTNN cũng cần phải được điều chỉnh theo xu hướng này.

Phải tập trung vào kinh doanh những ngành nghề, lĩnh vực chính được Nhà nước giao

Bên cạnh các ngành, nghề chính, các TĐKTNN được phép kinh

doanh ở một số lĩnh vực khác, nhưng phải trên cơ sở tận dụng phương tiện, tài sản và nhân lực từ ngành kinh doanh chính và hỗ trợ trực tiếp cho ngành kinh doanh chính. Đặc biệt, nếu là các tập đoàn phi tài chính thì không được phép đầu tư vào những nghề có rủi ro cao như tài chính, ngân hàng, chứng khoán, bất động sản.

Dựa vào các ngành nghề, lĩnh vực chính đó, các tập đoàn đã tiến hành đa dạng hóa hoạt động kinh doanh. Sự đa dạng hóa ngành nghề này đã diễn ra ngay từ khi còn là tổng công ty và chưa chuyển sang mô hình tập đoàn kinh tế. Nhưng thực tế, kết quả kinh doanh của các TĐKTNN cho thấy nhiều TĐKTNN, nếu xét chung các hoạt động kinh doanh thì bị lỗ, nhưng nếu xét riêng hiệu quả kinh doanh của ngành, nghề kinh doanh chính thì có lãi. Điều đó chứng tỏ hoạt động kinh doanh trong những ngành, nghề không phải là thế mạnh của các tập đoàn thì không có hiệu quả. Chính vì vậy, việc điều chỉnh, sắp xếp lại lĩnh vực đầu tư, giảm bớt số lượng ngành, nghề liên quan của các TĐKTNN để tập trung hơn nữa vào một số công đoạn, khâu then chốt trong ngành, lĩnh vực kinh doanh chính, những công đoạn mang hàm lượng giá trị gia tăng cao, góp phần tạo ra mạng liên kết sản phẩm, hình thành chuỗi giá trị và động lực phát triển kinh tế cho các khu vực doanh nghiệp khác là vấn đề cấp thiết, có tính sống còn.

Tạm ngừng thí điểm thành lập mới

Hầu hết các tập đoàn đều kinh doanh có lãi nhưng hiệu quả và sức cạnh tranh chưa cao, chưa tương xứng với các ưu đãi về nguồn lực và các lợi thế khác. Tình trạng tài chính còn yếu kém, tiềm ẩn nhiều rủi ro, mất cân đối tài chính. Mặt khác, ngoài kinh doanh, các tập đoàn còn thực hiện nhiệm vụ chính trị, công ích

nhưng đến nay vẫn chưa có phương thức tính toán lượng hóa chi phí để bù đắp hoặc đánh giá kết quả, tác động của các tập đoàn khi thực hiện những nhiệm vụ này do vậy đã tạo có để biện minh cho sự kém hiệu quả. Chính vì vậy, nhằm giải quyết những bất cập trên, trước mắt, cần tạm dừng việc thí điểm thành lập mới TĐKTNN để xúc tiến hơn việc rà soát, đánh giá một cách toàn diện tất cả các mặt từ khâu thành lập đến hoạt động của TĐKTNN.

Chủ trương hiện nay của Thủ tướng Chính phủ là sẽ giảm từ 11 TĐKTNN xuống còn năm hoặc bảy tập đoàn.

Tiếp tục hoàn thiện khung pháp luật cho hoạt động của các tập đoàn kinh tế nhà nước.

Việc hình thành và phát triển các TĐKTNN thời gian qua chủ yếu dựa vào các quyết định hành chính. Thêm vào đó, các văn bản pháp quy cho sự hoạt động của các TĐKTNN còn thiếu và bản thân một số văn bản đã ban hành nhưng còn không ít bất cập. Chính vì vậy, để các TĐKTNN sau tái cấu trúc hoạt động thực sự hiệu quả, cần hoàn thiện khung khổ pháp luật cho hoạt động của các TĐKTNN như sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành nghị định thay thế Nghị định số 101/2009/NĐ-CP của Chính phủ; hoàn thiện quy định về tổ chức, quản lý điều hành tập đoàn kinh tế; quy định cụ thể chức năng, quyền hạn, nghĩa vụ và tổ chức quản lý công ty mẹ trong trường hợp công ty mẹ là công ty 100% vốn nhà nước dưới hình thức công ty TNHH một thành viên và công ty mẹ là công ty cổ phần hoặc trách nhiệm hữu hạn do Nhà nước nắm cổ phần hoặc vốn góp chi phối...

Hoàn thiện cơ chế phân cấp trong hoạt động giám sát tài chính

Để tăng hiệu quả giám sát, một

KINH TẾ VÀ HỘI NHẬP

trong những vấn đề cần đặt ra là việc kiểm toán các báo cáo tài chính, nguồn thông tin quan trọng của việc giám sát. Các báo cáo tài chính cần được kiểm toán một cách thường xuyên hơn. Nhưng không thể để phần việc này cho Kiểm toán Nhà nước, như vậy sẽ tăng khối lượng công việc của Kiểm toán Nhà nước lên rất nhiều. Do vậy, giải pháp tối ưu cho vấn đề này là sử dụng thêm kiểm toán độc lập. Bên cạnh các cuộc giám sát của Kiểm toán Nhà nước theo kế hoạch, hằng năm các tập đoàn đều phải sử dụng kiểm toán độc lập để kiểm toán kết quả hoạt động của mình, nếu trong kế hoạch của Kiểm toán Nhà nước đã có tên các tập đoàn thì sẽ không phải thực hiện kiểm toán độc lập nữa.

Hoàn thiện cơ chế giám sát việc tạo lập và huy động vốn

Cần bổ sung thêm vào quy chế

các hình thức tạo lập và huy động vốn mới, đặc biệt là các công cụ phái sinh, nếu không có sự quản lý chặt chẽ sẽ mang lại nhiều rủi ro. Bên cạnh đó, cần giám sát từ khâu lên kế hoạch huy động vốn, tập trung theo dõi, xem xét mục đích huy động vốn và việc sử dụng vốn sau này, bảo đảm rằng các TĐKT huy động vốn đúng mục đích đã nêu ra khi huy động và bảo đảm được nhu cầu về vốn của các hoạt động chính phục vụ cho các mục tiêu của Chính phủ. Cuối cùng, cần có sự quản lý chặt chẽ trong quá trình phát hành chứng khoán với giá ưu đãi đối với các cá nhân thực hiện giao dịch, nhằm phát hiện ra các giao dịch mang tính vụ lợi cá nhân, bảo đảm tài sản của Nhà nước sẽ không bị chiếm dụng.

Hoàn thiện hệ thống kiểm soát nội bộ đối với hoạt động tài chính, kế toán

Hệ thống kiểm soát nội bộ là

bộ phận thực hiện chức năng giám sát các hoạt động nhằm phục vụ mục đích quản lý. Các cơ quan giám sát cần sử dụng linh hoạt hơn các phương thức trong quá trình giám sát hoạt động tài chính, kế toán của tập đoàn để đạt chất lượng cao hơn. Nếu chỉ thực hiện giám sát thông qua các báo cáo tài chính và báo cáo kết quả hoạt động, sẽ không thể phát hiện những gian lận của tập đoàn trong lượng thông tin kế toán khổng lồ được hợp nhất của mỗi tập đoàn để gửi cơ quan giám sát.

Cần có chế tài xử phạt đối với các trường hợp tập đoàn nộp muộn các báo cáo tài chính, báo cáo quản lý cho cơ quan giám sát, làm ảnh hưởng đến hoạt động tổng kết giám sát chung; đối với trường hợp cơ quan giám sát không báo cáo kết quả giám sát theo đúng thời hạn cho Chính phủ ❖

CÔNG TY TNHH THƯƠNG MẠI - XÂY DỰNG VIỆT GIA

CÁC LĨNH VỰC HOẠT ĐỘNG

Công ty TNHH Thương Mại Xây Dựng Việt Gia có chức năng kinh doanh chính:

- Đầu tư khai thác, sản xuất vật liệu xây dựng thông thường: đất san lấp mặt bằng, đá xây dựng,
- Thi công các công trình xây dựng dân dụng, công nghiệp, thủy lợi.
- Thi công cầu đường, cơ sở hạ tầng.
- San lấp mặt bằng.
- Tư vấn đầu tư.
- Tư vấn giám sát các công trình xây dựng.
- Thiết kế dân dụng và công nghiệp, cầu đường, thủy lợi.

CÔNG TY TNHH THƯƠNG MẠI XÂY DỰNG VIỆT GIA
Trụ sở chính: 415/17 & 25 Trường Chinh, P.14, Q. Tân Bình, TPHCM
Điện thoại: (84-8) 38125826 Fax: (84-8) 38125824
Website: xaydungvietgia.com
Email: Vietgiaconstruction@yahoo.com

